

**TEXTOS
DE SALA**

**VERSIÓ
LECTURA FÀCIL**

EL CULTO A LA BELLESA

EXPOSICIÓ AL CCCB

21.05—08.11.2026

Aquest document inclou els textos de l'exposició.
Està escrit segons les pautes de Lectura Fàcil
per facilitar-ne la comprensió.

Adaptació a Lectura Fàcil: Lucía Burbano i Laia Vidal
(Associació Lectura Fàcil)

Maquetació: Carme Guiral

Sumari

Introducció	4
1. Els ideals de la bellesa	5
1.1 El cànon fixa, la matèria resisteix	6
1.2 Bellesa i virtut	8
1.3 Formes de dissidència	9
2. La indústria de l'autoimatge	10
2.1 Autoimatge, imatge apropiada	11
2.2 Esdevenir Narcís: entre el mite i la tècnica	12
3. La bellesa de la carn: desbordant el cànon	14
3.1 La plasticitat de la pell	15
3.2 A contrapel	16
3.3 El dret a uns contorns propis	17

Introducció

La bellesa és una qualitat que satisfà els 5 sentits i la ment. És independent del desig i la podem trobar en molts llocs, com en un paisatge natural o en una obra d'art. Les opinions sobre la bellesa són diverses, sobretot quan parlem del cos humà.

El concepte de bellesa humana canvia constantment, però exclou moltes persones. Com a resposta, aquestes persones han creat les seves pròpies definicions de bellesa, que són més actuals i inclusives.

Els models de bellesa ideal han existit en totes les cultures i èpoques. Aquests models generen opinions oposades: o són venerats o són rebutjats.

Moltes disciplines s'interessen per la bellesa. La filosofia intenta definir-la; les arts, representar-la; i la ciència i la indústria inventen eines per intentar obtenir-la.

No tothom comparteix la mateixa definició de bellesa, però a tothom li provoca desig o rebuig, dolor o plaer, eufòria o cobdícia.

Aquesta exposició explora i planteja preguntes sobre la percepció de la bellesa, més enllà de conceptes oposats com allò que és bonic i allò que és lleig. La bellesa és ciència i poesia, i és natural i fabricada.

1. Els ideals de la bellesa

El desig ens fa creure
que hi ha diferents categories de bellesa,
tot i que aquests conceptes canvien amb el temps.
La idea d'una bellesa universal i permanent
no reflecteix les diferències físiques entre les persones.

El model de bellesa ideal no és només estètic.
El defineixen el context social, polític i religiós
basat en la moral, la classe social, l'edat, la salut,
el gènere i la raça.

Aquest model ha evolucionat des de la proporció dels cossos
fins a la intel·ligència artificial.

Els models de bellesa s'han relacionat amb la virtut.
També s'han classificat segons el color de la pell,
sobretot des de la perspectiva de la societat occidental.

El mite apareix com a espai de reflexió.
Rebutja els models artificials de bellesa
i permet pensar en formes físiques més diverses.
Ens preguntem qui defineix la bellesa
i com podem qüestionar o ampliar aquesta definició.

1.1 El cànon fixa, la matèria resisteix

Les escultures clàssiques es consideren el model ideal de la forma humana, segons unes regles estrictes de proporció i gènere.

Aquest model es basa en el punt de vista occidental i es va expandir amb la colonització europea dels altres continents.

Es va fer popular a partir del Renaixement, per l'admiració de les estàtues del segle v (5) abans de Crist d'escultors com Fídies i Policlet.

Aquestes escultures van implantar l'ideal de cos masculí i femení, i van ignorar la diversitat d'estils del període clàssic, que va començar al segle VIII (8) abans de Crist.

Aquests ideals no estan justificats, perquè el concepte de cos perfecte és subjectiu i per a la majoria de les persones és molt difícil de reproduir.

◀ **Idolino o «petit idole»**

Autor desconegut,

Segle I d.C, Roma (original), 1800s,

França (reproducció)

Bronze

Museum of Classical Archaeology, Cambridge

Tot i que eines com la intel·ligència artificial poden reproduir diferents cossos, el mercat encara intenta imposar els models antics. Els cossos que no encaixen en el model ideal són una oportunitat artística, tal com demostren Norma Pérez, Lorenza Böttner o Carlos Motta.

◀ **Sleeping Hermaphroditus**
Autor desconegut
Segle II d.C.,
Roma (original),
Segle XIX d.C.,
Regne Unit
(Reproducció)
Marbre
Wellcome Collection
/ Science Museum
Group

◀ **Hazañas Bélicas #8**
Antoni Miralda
1969
Serigrafia
Arxiu Miralda

1.2 Bellesa i virtut

Bello e buono! («Bell i bo!»)

és una expressió italiana que relaciona la bellesa exterior amb les qualitats de la persona.

La connexió entre bellesa i moral s'ha utilitzat per justificar la fisiognomia, una teoria pseudocientífica que relacionava l'aspecte físic amb la personalitat.

Physiognomonica és un dels primers llibres teòrics sobre aquest tema. S'atribueix l'autoria a l'escola fundada pel filòsof Aristòtil. Durant molt de temps, diferents creences han afirmat que la bellesa era una porta d'accés al món espiritual o diví.

En la tradició cristiana europea, la bellesa juvenil, associada al concepte de puresa, vinculava la bondat amb la devoció.

Associar la bellesa a aquestes virtuts devalua la vellesa o vincula la lletjor amb el fracàs moral.

◀ **A Dream in Green**

Juno Calypso

2015

Impressió digital d'arxiu

Cortesia de l'artista

1.3 Formes de dissidència

Totes les normes deixen algú fora.

Si classifiquem les persones pel color de la pell, com va fer el colonialisme europeu, convertim la diferència en exotisme, en anomalia o en amenaça.

Les pintures de castes del segle XVIII (18) retrataven persones amb progenitors de races diferents.

L'orientalisme és una visió simplista i imposada de les cultures d'Orient.

Les pintures de castes i l'orientalisme mostren la violència d'Occident i la tendència a tractar els cossos diferents com a objectes.

Abans de la colonització, a l'Índia i al Japó també s'associava la pell clara amb la puresa espiritual.

Aquesta idea encara perdura.

L'any 2025,

la indústria de productes per aclarir la pell va assolir un valor mundial de més de 10.000 milions de dòlars.

La regió d'Àsia-Pacífic encapçalava aquest mercat.

Després de la fi de les colònies,

s'han ignorat comunitats com el poble romaní pel seu origen ètnic.

I les persones transsexuals, no-binàries i no heterosexuales continuen sent marginades.

Aquests col·lectius han desenvolupat estratègies d'expressió davant d'aquestes normes.

Així mostren l'orgull per la seva identitat i reivindiquen la seva història.

2. La indústria de l'autoimatge

La comercialització massiva de productes de bellesa va definir el segle xx (20), amb anuncis de pintallavis en tanques publicitàries i de rímel a les pantalles.

Des de l'Antiguitat, s'han utilitzat tecnologies i materials innovadors en els productes de bellesa.

Per exemple, a les polvoreres de l'antic Egipte o en els cosmètics del Renaixement.

Ara, innovacions com les ombres d'ulls termogràfiques, un tipus de maquillatge que canvia de color en funció de la temperatura, i noves formes de màrqueting sostenible, demostren que el negoci de la bellesa ha crescut al mateix temps que l'obsessió de la humanitat per la pròpia imatge.

Els productes farmacèutics i les operacions quirúrgiques també han passat a formar part de la indústria de la bellesa.

La promoció dels estàndards de bellesa predominants ha convertit la bellesa en un valor econòmic i cultural. Això ha influït en la relació que tenim amb el nostre cos i en la manera com mirem els altres.

Cada cop hi ha més tractaments estètics que poden empoderar-nos i transformar les nostres vides, però també poden reforçar la discriminació i provocar danys físics i mentals.

Per exemple, alguns medicaments per perdre pes, com Ozempic, són un camí ràpid per transformar el cos.

L'edat mitjana per sotmetre's a cirurgia estètica ha baixat molt.

Per això, cal que ens preguntem com podem ser nosaltres mateixos sense posar en risc la nostra seguretat i el nostre benestar.

2.1 Autoimatge, imatge apropiada

A principis del segle xx (20),
la industrialització i la capacitat econòmica més elevada de les dones
va fer augmentar la venda de cosmètics.

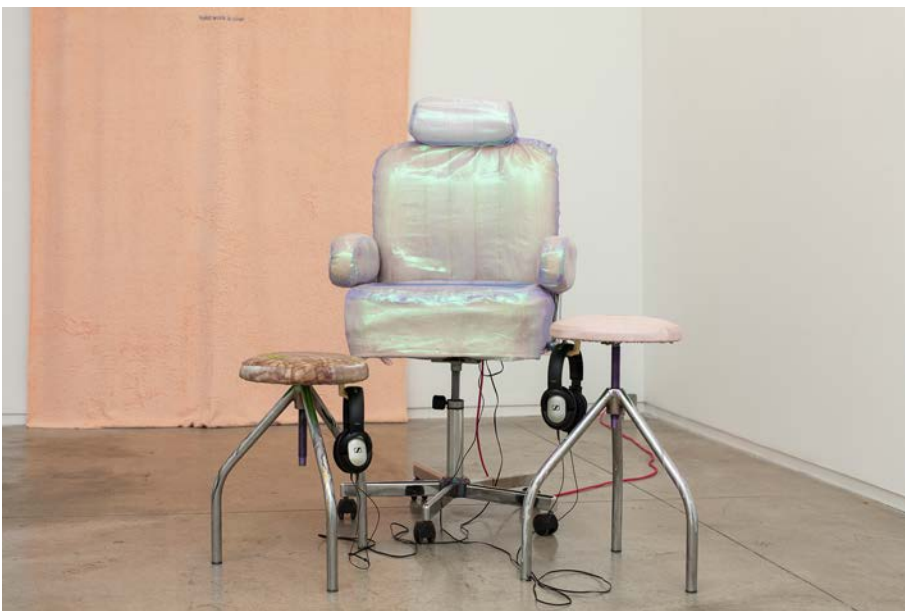
Els envasos d'alguns medicaments es van dissenyar perquè semblessin
productes de cura de la pell o de maquillatge, i no medicaments.

A l'Europa moderna, l'accés a la sanitat ha depès de la classe social.
Ara, les tendències de bellesa també depenen
de les circumstàncies socials i de les idees sobre la salut.

Tot i que el nostre gust estètic canvia, la nostra imatge expressa qui som
i ens ajuda a encaixar en un ideal físic global.

Les diferències entre la imatge que tenim de nosaltres mateixos
i la que projectem als altres per ajustar-nos als estàndards de bellesa
ens poden crear confusió i tensió.

Hem de convida amb aquesta tensió o qüestionar-la.

◀ **Punto perfecto**
Maria Alcaide
2019
Pantalla incrustada en
una butaca de pedicura,
tamborets intervinguts
i brodats
Cortesia de l'artista

2.2 Esdevenir Narcís: entre el mite i la tècnica

El mite de Narcís,
un jove que sentia un amor excessiu per si mateix,
parla de la vanitat, del desig i d'una gran confusió:
volar posseir el propi reflex.

Els humans sentim un desig natural de contemplar-nos,
però abans que els miralls s'inventessin,
ens miràvem en siluetes borroses o en reflexos a l'aigua.

Amb el desenvolupament de la tècnica de vidre bufat al segle XIV (14),
es van començar a fabricar els primers miralls
capaços d'oferir un reflex molt més nítid i amb menys distorsió.

Al principi eren objectes cars que només les classes benestants podien pagar.

◀ **Old woman at the mirror**
Jeremiasz Falck,
after Bernardo Strozzi
1600s
Gravat
Wellcome Collection, London

Avui dia, el nostre reflex és a tot arreu.
L'autofoto ha canviat la manera com entenem i manipulem la imatge.
A més, la podem compartir amb tothom.

El mirall ens mostra la nostra pròpia imatge,
però també pot convertir la vanitat en una obsessió.
Avui, trobem el mirall a les pantalles dels dispositius,
als filtres i a les càmeres que interpreten, classifiquen i corregeixen imatges.

El mirall ha passat de ser un objecte íntim
a ser una manera de mostrar-nos al món.
En aquest món, la nostra identitat és un punt de connexió
i el cos és un canal de dades.

◀ **Self-Portrait with
Broken Glass**
Yunping Li
2023
Còpia d'exposició
Cortesia de l'artista

3. La bellesa de la carn: desbordant el cànon

El conflicte defineix la relació entre la norma i la rebel·lia, però també pot provocar canvis.

Els models de bellesa són estructures.
El cos, format per massa i volum,
és una matèria que sempre està en moviment i no es limita als models.

Els cossos rebels celebren la diferència davant de la uniformitat
i la diversitat davant de la norma única.

Aquesta llibertat demostra que la bellesa
sempre ha existit més enllà de la norma.
També qüestiona la idea que hi hagi un únic estàndard
que substitueix els altres models.

Podem alliberar-nos dels cossos imposats
i donar més importància a la matèria?

◀ **Performing
Femininity II**
*Leia Goiria
i Nuria Estremera*
2021
Còpia fotogràfica
Cortesía de l'artista

3.1 La plasticitat de la pell

La pell és una superfície i un cos que sent, vibra i es desborda.
També classifica i silencia les persones.
És la primera capa del nostre cos que els altres veuen
i que a vegades maquillem.

Les obres d'aquesta exposició presenten el cos com a material artístic.
També mostren com ens relacionem amb la cirurgia estètica,
les modificacions del cos
i les relacions complexes amb la tecnologia.

Els artistes proposen recuperar la pell com un espai de vida,
memòria i revolució, més enllà dels models que ens imposen.

◀ **Humanæ. Work in progress**
Angélica Dass
2025 (edició). 2012 – present
Còpia fotogràfica
Cortesia de l'artista

3.2 A contrapel

El cabell té una gran capacitat per explicar històries i crear comunitats. En moltes cultures, és un símbol destacat de tradició i identitat. També pot simbolitzar desig, reconeixement i prestigi.

El cabell ha distingit unes comunitats de les altres. També pot representar una forma de control quan es talla, es cobreix o s'allisa. Eliminar el pèl del cos o depilar-se parts del cos considerades impures també pot ser una forma de control.

En canvi, diferents pentinats, textures o ornaments expressen un sentiment de pertinença, orgull i solidaritat. També expressen la llibertat de la individualitat o el desig de teixir i construir aliances.

El cabell i la pell també representen la llibertat i la rebel·lia. Per exemple, el cabell de Maria Magdalena simbolitza una llibertat impossible de dominar.

◀ **Mare pentinant a la seva filla**
Colita
1994, Santa Coloma de Gramenet, Barcelona
Còpia fotogràfica
Archivo Colita Fotografía

3.3 El dret a uns contorns propis

Tradicions com la cotilleria, amb peces com la cotilla o la faixa, han intentat donar forma al cos, sostenir-lo i controlar-ne els contorns.

Aquest espai de l'exposició ens convida a definir les línies del nostre cos i a viure el cos i la bellesa amb alegria i llibertat.

Les obres de Ren Buchness, Marina Vargas i Arvida Byström se situen entre el cos ideal i la seva exageració.

També se situen entre la forma i la seva desaparició.

Ens conviden a acceptar la diferència

i el fet que el cos dona forma i també la rep.

La bellesa modela l'artista i l'artista modela la bellesa.

El mite del cos ideal mostra què hi ha a l'interior:

la indústria que l'alimenta es redueix i el discurs que el defensa desapareix entre plecs de pell.

El cos rebel resisteix.

◀ **Apolo Hile**
Marina Vargas
2015
Escultura
Colección Museo Centro de Arte Dos de Mayo
(CA2M)

Una producció de:

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

**Barcelona
Capital Cultural
i Científica**

Amb la col·laboració de:

El CCCB és un consorci de:

Més informació

cccb.org

[#BellezaCCCB](https://twitter.com/BellezaCCCB)

CCCB. Montalegre, 5. 08001 Barcelona